

دکتر یوسف ثبوتی در اول شهریور ۱۳۱۱ در خانواده ای فرهنگی در شهر زنجان به دنیا آمد. وی پس از اتمام تحصیلات دبستانی و دبیرستانی در زادگاهش در سال ۱۳۲۹ به طور همزمان در دو رشته کشاورزی و فیزیک دانشگاه تهران پذیرفته شد که به دلیل علاقه وافر به فیزیک، این رشته را برای ادامه تحصیل انتخاب کرد. دوران تحصیل دکتر ثبوتی در دانشگاه با توفان های سیاسی سال های ۱۳۲۹ تا ۱۳۳۳ همراه بود. وی پس از پایان تحصیلاتش به عنوان دبیر فیزیک به تبریز رفت و تا سال ۱۳۳۵ در آن شهر بود. او پاییز همان سال به تهران برگشت، در سازمان نقشه برداری تهران به گذراندن دوره نقشه برداری مشغول شد، و همزمان داوطلبانه به یاری دکتر کشی افشار، که موسسه ژئوفیزیک تهران را پایه گذاری می کرد شتافت. دکتر ثبوتی پس از چندی با معرفی وی به دانشگاه تورنتو کانادا رفت و در سال ۱۳۳۹ درجه کارشناسی ارشد فیزیک از آن دانشگاه دریافت کرد.

پس از تورنتو، دکتر ثبوتی به دانشگاه شیکاگو راه یافت و به تحصیل اختر فیزیک نزد استادان صاحب نامی هم چون سویرامانیان چاندرااسکار و جوزف چمبرلن پرداخت. او در سال ۱۳۴۲ مدرک دکتری تخصصی خود را در این رشته دریافت کرد و برای تدریس با سمت استادیاری رهسپار دانشگاه نیوکاسل در انگلستان شد. دکتر ثبوتی در سال ۱۳۴۳ به ایران بازگشت و با سمت دانشیاری در دانشگاه شیراز به کار مشغول شد. در آن سالها دانشگاه شیراز در حال يك تحول بنيادي بود. مي كوشيد خود را به صورت دانشگاه هاي آمريكا، كه موفق تر از دانشگاه هاي اروپايي ارزيابي مي شدند، درآورد. نظام تحصيل نيم سالي، واحدي، استفاده از متون درسي به زبان انگليسي، ارزيابي و ارتقاي اعصابي هيئت علمي بر پايه پژوهش، گسترش دوره هاي تحصيلات تكميلي از اهدافش بود، كه بعدها توسط بقيه دانشگاه هاي كشور نيز اقتباس شدند. دکتر ثبوتی با تلاش خستگی ناپذیر خود در تحقق همه این اهداف نقش ستودنی دارد. پایه گذاری دوره های کارشناسی ارشد در شیراز از جمله خدمات استاد در دوران فعالیت او در دانشگاه شیراز است. دکتر ثبوتی در سال ۱۳۴۸ برای فرصت مطالعاتی به دانشگاه پنسیلوانیا رفت و در آن دانشگاه به پژوهش و تدریس مشغول شد. وی پس از مدتی به ایران بازگشت. سال ۱۳۵۱ طرح تاسیس رصدخانه ی ابوریحان بیرونی شیراز را پیشنهاد کرد. این رصدخانه که در سال ۱۳۵۶ افتتاح شد، تا به امروز تنها رصدخانه ی فعال ایران است. استاد در سال ۱۳۶۶ دوره دکتری فیزیک را در دانشگاه شیراز بنیان گذاشت و زمینه تحصیلات عالیه علاقه مندان فیزیک را در شیراز فراهم کرد. وی چند سال بعد به تاسیس دانشگاه تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان همت گماشت و پس از پیگیری های فراوان مقدمات شروع به کار آن را در سال ۱۳۷۰ فراهم کرد.

استاد هم چنین در تاسیس انجمن های فیزیک ایران، نجوم ایران، اخلاق در علم و فناوری ایران از پیشگامان است. از استاد ثبوتی تا به امروز (۱۳۸۹) چند کتاب و بیش از ۸۰ مقاله پژوهشی در مجلات علمی بین المللی منتشر شده است. بخشی از افتخارات و عناوین این پژوهشگر خستگی ناپذیر به شرح زیر است. عضو آکادمی علوم جهان سوم، عضو فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، مدیر نمونه، پژوهشگر نمونه، استاد نمونه (همه منتخب وزارت علوم تحقیقات و فناوری)، چهره ماندگار، دارنده کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، مدال پژوهشی وزارت علوم (۱۳۵۷)، مدال ویژه آکادمی علوم جهان سوم (۲۰۰۰ میلادی).

انجمن فیزیک ایران در شهریور ۱۳۸۱ هفتادمین سال موجودیت خود را همزمان با هفتادمین زادروز استاد ثبوتی در کنفرانس سالانه ی فیزیک ایران جشن گرفت. این برنامه به احترام این همراه خستگی ناپذیر سال های فیزیک ایران، کنفرانس ثبوتی نامگذاری و با حضور بیش از ۸۰۰ تن از استادان و دانشجویان فیزیک ایران با شکوه خاصی در دانشگاه زنجان برگزار شد.

تازه ترین برنامه استاد ثبوتی ترویج آگاهی در مورد تغییرات اقلیم و گرمایش زمین در مجامع دانشگاهی، علمی، مدیریتی و در بین عموم است. آخرین کتاب استاد در همین زمینه در آینده نزدیک منتشر خواهد شد.